

2. Geef onze land- en tuinbouw in Ranst een toekomst.

Motivering :

OP 23 februari 2022 heeft de Vlaamse regering de conceptnota en een definitief kader voor de Programmatische Aanpak Stikstof (het PAS akkoord) voorgesteld.

In onze “landelijke gemeente” worden 48 professionele bedrijven rechtstreeks getroffen door dit Pas-akkoord. Er zijn zelfs twee “rode” bedrijven in onze gemeente die hun activiteiten op korte termijn zullen moeten stopzetten.

Zo wordt Ranst één van de zwaarst getroffen gemeenten in Vlaanderen.

Met dit ontwerp-Pas zullen niet alleen twee bedrijven moeten stoppen, voor de overblijvers wordt bedrijfsontwikkeling zo goed als uitgesloten.

Dat is een meer dan voldoende reden om vanuit ons lokaal bestuur een advies te formuleren aan de Vlaamse overheid om de land- en tuinbouw een toekomst te geven in onze gemeente.

Besluit :

Motie betreffende het akkoord over de Programmatische Aanpak Stikstof en de impact daarvan op de landbouwsector

Gelet op het PAS-akkoord en de conceptnota van de Vlaamse regering d.d. 23 februari 2022 waarbij er een definitief kader voor de programmatische aanpak stikstof wordt voorgesteld;

Gelet op het openbaar onderzoek dat gestart is op 19 april 2022 en het ontwerp-PAS en ontwerp plan-MER dat voorligt ter inspraak;

Gelet op het gegeven dat landbouwers erkennen inspanningen te moeten leveren om de stikstofemissies te laten dalen, doch rekening houdend met hun specifieke situatie en bepalende factoren zoals ligging, bedrijfsmodel, investeringsmogelijkheden etc.;

Overwegende dat het akkoord geen ruimte laat aan de landbouwsector om op een sterke en duurzame wijze verder te ontwikkelen en landbouwers toekomstperspectieven ontnemt;

Overwegende dat er geen rekening werd gehouden met het socio-economische impact die dit voorstel met zich mee zal brengen ondanks de belofte van de Vlaamse regering vorig jaar om een socio-economische impact analyse uit te voeren. Bovendien is deze analyse niet enkel noodzakelijk voor landbouwers maar ook voor de ketenpartners die eveneens getroffen zullen worden door de impact van het PAS-akkoord. Zo dreigt 1 op de 3 jobs te verdwijnen in de dierlijke agrovoedingsketen indien een ondoordacht stikstofbeleid wordt gevoerd;

Overwegende dat er in het akkoord wordt teruggekomen op gemaakte afspraken. Er is sprake van het vervroegd sluiten van rode bedrijven en het versneld terugdraaien van de ontheffing van

nulbemesting in groene bestemmingen. Zo zullen rode bedrijven met een lopende vergunning veel vroeger moeten stoppen dan de looptijd van de vergunning. Op die manier wordt de waarde van een verleende vergunning herleid naar nul gezien ze reeds kan aflopen voor de beoogde eindtermijn en dus geen zekerheden meer biedt. Dit net wanneer de sector juist nood heeft een betrouwbare overheid als partner in het stikstofdossier. Op het grondgebied van de gemeente Ranst zijn er 2 rode bedrijven. Inzake de stopzetting van de ontheffing op nulbemesting in groene bestemmingen is de bijdrage aan het dalen van emissies verwaarloosbaar (0,5% van het totaal) terwijl de impact op de bedrijfsvoering van landbouwers wel zeer groot kan zijn. Het is dus niet te verantwoorden dat men dit beleid versneld wenst stop te zetten, wetende dat deze ontheffing sowieso uitdovend is;

Overwegende dat er wordt uitgegaan van reductiedoelstelling op bedrijfs- en stalniveau en beperkte technische toegelaten technieken. Dit zorgt ervoor dat er een beperkt scala aan mogelijkheden overblijft voor landbouwers waardoor ze in een bepaalde richting worden geduwd, en soms onvermijdelijk het aantal dieren op hun bedrijf moeten afbouwen, waardoor hun verdienmodel onderuit wordt gehaald. Bovendien is er vandaag nog steeds geen wetenschappelijke comité waardoor al minstens twee jaar lang geen nieuwe technieken erkend kunnen worden;

Overwegende dat bij gebrek aan sectordoelstellingen en het gegeven dat het aandeel van de stoppende landbouwers niet mee in rekening wordt genomen ervoor zorgt dat zij geen ontwikkelingsruimte kunnen creëren voor de andere overblijvende bedrijven;

Overwegende dat voor varkens en pluimvee een reductie van 60% op stalniveau zeer moeilijk is. Varkens- en pluimveehouders worden zo geduwd richting slechts een aantal techniek (vb. luchtwasser) en deze zijn niet altijd op alle bestaande stallen te implementeren. Voor rundvee wordt er wel een sectordoelstelling ingeschreven maar ook een evaluatie in 2025 die als een zwaard van Damocles boven het hoofd van alle rundveebedrijven hangt. Enkel bedrijven die tegen dan een emissiereductie van 15% hebben gehaald worden vrijgesteld, anderen riskeren een reductie van hun veestapel op bedrijfsniveau, indien de sectordoelstelling niet halverwege is. Hierdoor wordt een extra doelstelling met een kortere timing opgelegd;

Overwegende dat de KDW (Kritische depositiewaarde) een cruciale rol speelt in de vergunningverlening. Kiezen voor een beleid dat gebaseerd is op een zeer modelmatige benadering waarbij men een beleid voert tot 2 cijfers na de komma, stijgingen of dalingen in depositie in kaart brengt tot op gramniveau per hectare, is een risicovol pad. Ook het Hof van Justitie beschouwt de kritische depositiewaarde als een grens waarboven het risico bestaat dat de kwaliteit van de habitat significant wordt aangetast door de verzurende of vermestende invloed van stikstofdepositie. Hieruit kan dus ook geen absolute noodzaak worden afgeleid om die grens te behalen;

Overwegende dat de aanpak voor SBZ wordt doorgetrokken naar VEN. Momenteel wordt de PAS-discussie gevoerd in relatie tot de speciale beschermingszones (SBZ). Hiervoor zijn duidelijke Europese natuurdoelen vastgesteld die men wilt halen tegen 2050. Ondanks de onduidelijkheid die bestaat t.a.v. VEN (Vlaams Ecologisch Netwerk) zullen de winsten van de PAS ook de stikstofdruk op VEN-gebieden verminderen;

Overwegende dat de emissies vanuit het buitenland onvoldoende mee in rekening worden genomen ondanks dat ze een aandeel van 58% vertegenwoordigen (29,6% van landbouw);

Overwegende dat het akkoord uitgaat van een flankerend beleid voor bedrijven met een grote impact om nabijgelegen natuur. Echter, het gaat vaak om meer dan cijfers. Deze bedrijven zijn het resultaat van hard werk door hele families en gezinnen, vaak generaties lang. Flankerend beleid is een noodzaak maar levenswerk is niet uit te drukken in geld;

Overwegende dat er in onze gemeente Ranst heel wat landbouwers (48 professionele bedrijven) maar ook ketenpartners getroffen zullen worden door het PAS-akkoord;

Vraagt de gemeenteraad van Ranst met aandrang aan de Vlaamse Regering om:

1. Ervoor te zorgen dat het beleid uitgaat van een goede onderbouwing. Daarom vragen we om een socio-economische impactanalyse en grondig ecologisch onderzoek zodat keuzes kunnen worden gemaakt op basis van wetenschappelijk aangetoonde feiten;
2. Haar gemaakte afspraken uit het verleden na te komen ten aanzien van verleende vergunningen en de ontheffing van nultbemesting in groene bestemmingen. Zich op te stellen als een betrouwbare partner voor de landbouwsector in het stikstofdossier en zo de bestaande onzekerheid voor deze bedrijven weg te nemen;
3. Uit te gaan van sectorale doelstellingen in tegenstelling tot doelstelling op bedrijfs- of zelfs stalniveau. Daarbij ook het aandeel van de stoppende bedrijven mee in rekening te nemen zodat de reductiedoelstellingen voor de blijvende landbouwers naar beneden kunnen en er ontwikkelruimte voor de blijvers komt;
4. Een sfeer te creëren waarin innovatie wordt aangemoedigd en ondersteund (vb. aanstellen beoordelingscommissie om nieuwe technieken goed te keuren,...). Er moet de mogelijkheid worden voorzien dat meer technieken erkend en toegelaten worden. Op die manier hebben landbouwers keuzemogelijkheden om hun stikstofemissies te reduceren.
5. De KDW niet als absolute voorwaarde naar voor te schuiven omdat het enkel een waarde is die een potentieel risico aangeeft.
6. De aanpak van SBZ niet door te trekken naar VEN omdat de beleidsmatige onderbouw wat natuurdoelstellingen betreft totaal verschillend is.
7. Gelijk evenredig rekening te houden met de stikstofemissies afkomstig van het buitenland. Landbouw kan en mag niet als enige opdraaien voor het stikstofprobleem.

Enkel wanneer aan bovenstaande vragen is voldaan kan de gemeenteraad van Ranst zich akkoord verklaren met een definitieve PAS.

De gemeenteraad beslist dat het advies van de gemeente in het kader van het openbaar onderzoek in dezelfde zin wordt geformuleerd.

Aangenomen op de raadszitting van 25 juli 2022